

ČUDNI SLUČAJEVI...

Dne 23. prosinca 1919. doživio je Prag dva iznenađenja.

Bivši ministar željeznica, bivši redovnik reda sv. Norberta po imenu O. Izidor, svećenik katoličke Crkve Bohdan Zahradnik, sklopio je toga dana pred predstavnicima češko-slovačke republike — civilnu ženidbu. Cilj reforme svećeničkog života je postignut, apostazija i prema vani završena...

No čudnog li slučaja! — Istoga je dana, u istom gradu kleko pred ondješnjega predstavnika Kristova, pred novoga praškog nadbiskupa Dr. Korđača, glavar engleske vojne misije, pukovnik Coulson i javno i svečano se odrekao — protestantizma. To isto je učinio i njegov ratni pobočnik Dilley. A prisustvovao je tom pobudnom činu i Cecil Gerling, engleski ministar i vatren katolik...

Tko da se tu ne sjeti onog čudnog slučaja, što se dogodio početkom šestnaestoga stoljeća. Redovnik reda sv. Augustina, katolički svećenik Martin Luter spalio je svečano bulu, kojom je papa osudio njegove krive nauke, i počeo svom žestinom propovijedati svoje novo evanđelje: Sola fides instificat, za spasenje je samo vjera dosta, za dobra djela ljudska Bog i ne pita... G. 1521. raskrstio se konačno s Crkvom, a s vremenom uzeo i ženu... U to isto doba zametnuo se boj oko tvrđe Pampelone u Pirenejima. Prvi zapovjednik pogibe, a drugi, plemić Injigo de Lojola, zadobije naskoro tešku ranu. Tvrđa pade u ruke Francuza, ali rana donese dobri rod. Kako je nekoć od Savla postao Pavao, tako postade sad od Injiga Ignacije, a sv. Crkva katolička dobi po njem jednu tvrđu više, dobi red Družbe Isusove.

Kad ne će Juda Iskariot da Isusa slijedi, poziva Bog Kornelija, kapetana jedne kohorte rimske; kad se iznevjere Bogu kaluderi, dolaze na njihovo mjesto

oficiri . . . „I biskupstvo njegovo neka primi drugi“ (Dj. ap. 1, 20.)

Treći „slučaj“ u povijesti Crkve Kristove. — U devetom smo vijeku. Svjetovnjak Fotije zaželi da bude patrijarhom carigradskim. I bi skinut zakoniti patrijarha Ignacije, a nametnik brzo zaređen i na njegovo mjesto postavljen. Zamalo izopći Fotije nasljednika Petrova, papu rimskoga iz Crkve i proglasi novu dogmu: Duh Sveti ishodi samo od Oca, a nipošto od Sina . . . „Nešivena haljina Kristova,“ jedina i jedinstvena Crkva Božja bi na taj način razderana.

No čudnog li „slučaja!“ — U isto doba dodu iz države Moravske od Rastislava poslanici u Carigrad i zamole Cara Mihajla III., nek im dade kršćanskih vjerovjesnika. On im dade dva sveta brata: Konstantina (Cirila) i Metoda. I podoše u Moravsku i predobiše je za Krista. A komu će povjeriti te nove ovčice Kristove, u čiji ih ovčinjak privesti, da ih iza njihove smrti grabljiví vuci ne rastjeraju i pokolju? Zar u carigradski? Ne! Oni znadu, da je drugdje onaj, komu je Krist u Petru i po Petru rekao: „Pasi jaganjce moje, pasi ovce moje“ . . . Zato podoše u Rim, da novu Crkvu stave na temelj, na kojem će biti vječna. — „I vrata paklena ne će je nadvladati“ . . .

„Kakvo je kraljevstvo nebesko i s čim ću ga isporučiti? — Ono je kao zrno gorušično, koje uzevši čovjek baci u vrt svoj i uzraste i postaje drvo veliko“ . . . (Lk. 13, 18.) To je slika Crkve Kristove! Pa kako svako živo drvo imade i svoj listopad, imade ga i naša sv. Crkva. Jao stablu, kad bi i sve suho lišće ostalo na njemu. Zato i jest udesila dobrostiva Providnost, da suho otpada i u blato i prah se pretvara; a zdravo i jedro na njegovu mjestu niče i to bolje se razvija. Otpadoše Grci, nadodohu Slaveni; otpadoše sjeverni krajevi, ali se otkrićem Indije i obih Amerika otvoríše djelovanju Crkve prostori tako beskrajni, da ih ni divna revnost svetog Ksaverija pretrčati nije

mogla. Za jednog moralno trulog modernog otpadnika dobiva Crkva deset gorljivih konvertita. — Kraljevstvo je nebesko kao živo stablo, što se vazda pomlađuje... „I ptice nebeske dolaze i sjedaju na granama njegovim.“

S. Sakač D. I.

ECCLESIA ORANS.

(CRKVA U MOLITVI.*)

Ljudi su postali suviše individualisti i u religioznom životu. U staroj Crkvi stvarahu biskup, svećenici, đakoni, vjernici čvrstu zajednicu i među sobom i s ostalim kršćanskim općinama. Tu je zajednicu vezalo nada sve zajedništvo žrtve, a očitovala se zajednica u liturgiji. Tu bi se skupljali kršćani, slušali čitanja Svetoga Pisma i mučeničkih akata, propovijed, tu bi se zajednički molili i pjevali, u svemu bi živo sudjelovali, napose blagovanjem svete žrtve. Takovo se bogoslužje svaki dan vršilo u pracrkvi u Jerusalemu i Rimu, ali i na mnogim drugim mjestima, a ako bi se gdje vršilo tek nekoliko puta ili čak jednoć u tjednu, držalo bi se to za manjak. Živjelo se u liturgiji; ona bijaše ostvarenje otkupljenja, kako još danas moli Crkva: „quoties huius hostiae commemoratio celebratur, opus nostrae redemptionis exercetur: kad se god slavi spomen ove žrtve, vrši se djelo otkupljenja našega“ (Secr. Dom. IX. p. Pentec.). Liturgija napunjaše dušu radošću i žalošću raznih otajstva crkvenih blagdana. Što je vjernik molio, bijahu ponajviše dijelovi liturgije, osobito molitve Crkve, psalmi, što su

* *Ecclesia orans*. Izdaje opat Ildefons Herwegen O. S. B. Sv. 1. R. Guardini, Vom Geist der Liturgie. 8° (XVI.-99) 4. i 5. izd., Herder 1920. M. 1-60 Sv. 2. Dr. O. Casel, Das Gedächtnis des Herrn in der altchristlichen Liturgie. Die Grundgedanken des Messkanons 8° (Str. 54.) 2. i 3. izd. Herder 1919. M. 1-70.